

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 318/2015-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júna 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza o sťažnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Gavalčinom, Platanová 5, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 39 C 110/2005, za účasti Okresného súdu Košice II, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 39 C 110/2005 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Košice II p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 39 C 110/2005 konal bez zbytočných prieťahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré mu j e Okresný súd Košice II p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice II j e p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 275,94 € (slovom dvestosedemdesiatpäť eur a deväťdesiatštyri centov) na účet jeho

právneho zástupcu JUDr. Juraja Gavalčina, Platanová 6, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júla 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Gavalčinom, Platanová 5, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 39 C 110/2005 o určenie zániku pohľadávky (ďalej aj „napadnuté konanie“), v ktorom sťažovateľ vystupuje ako odporca.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

„Návrhom na začatie konania zo dňa 31. 10. 2005 navrhovateľ žiadal určiť, že pohľadávka odporcu voči dlžníkovi zo zmluvy o pôžičke zo dňa 6. 3. 2003 zanikla z dôvodu, že dlžník sumu 300 000 Sk zaplatil a v sume 90 000 je zmluva neplatná.

OS KE II vo veci už raz rozhodol, ale druhostupňový súd vec po odvolaní navrhovateľa vrátil späť na OS KE II, aby vo veci opäť konal.

Dňa 22. 11. 2012 OS KE vydal uznesenie, ktorým prerušil konanie do právoplatného skončenia vo veci sp. zn. 12 C 57/2007 Okresného súdu Bratislava I. Aj keď konanie vo veci pod sp. zn. 12 C 57/2007 bolo právoplatne skončené rozsudkom Krajského súdu už pred takmer rokom a pol, teda rozsudkom zo dňa 27. 2. 2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 5. 3. 2013, OS KE II vo veci podľa môjho názoru nijako nekoná, čím v konaní vo veci dochádza k zbytočným prieťahom.

Keďže predmetné konanie sa ťahá už 9 rokov a v dôsledku prieťahov v konaní mi vznikla duševná aj materiálna škoda z dôvodu nezaplatenia dlžnej sumy nakoľko OS KE II

vo veci nekoná, resp. konanie zbytočne naťahuje, dospel som k presvedčeniu, že súd svojím konaním porušil moje vyššie opísané ústavné práva, čo ma primälo k tomu, aby som podal sťažnosť na Ústavný súd SR.“

Sťažovateľ na základe uvedeného navrhol, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom rozhodol takto:

„1. Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom sudkyne Okresného súdu Košice I v konaní č. k. 39 C 110/2005 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Košice II prikazuje, aby vo veci konal a prikazuje obnoviť stav pred porušením základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

3. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie 10 000 EUR (slovom desaťtisíc EUR), ktoré je Okresný súd... povinný sťažovateľovi vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznáva trovy právneho zastúpenia vo výške podľa vyčíslenia advokáta, ktoré je Ministerstvo spravodlivosti SR povinné zaplatiť na účet advokáta, ktorého sťažovateľovi pridelí Ústavný súd do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Ústavný súd zistil, že okresný súd uznesením č. k. 39 C 110/2005-253 zo 7. apríla 2015 rozhodol, že v konaní o určenie zániku pohľadávky, ktoré okresný súd prerušil uznesením č. k. 39 C 110/2005-233 z 29. novembra 2012, sa pokračuje.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní uznesením č. k. II. ÚS 318/2015-11 z 20. mája 2015 prijal sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie [§ 25 ods. 1 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

Po prijatí sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 22. mája 2015 predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k prijatej sťažnosti, ako aj k otázke vhodnosti ústneho pojednávania.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti z 28. mája 2015 (sp. zn. 1 SprV/330/2015, doručenom ústavnému súdu 1. júna 2015) okrem iného uviedol:

„... Podanou ústavnou sťažnosťou sťažovateľ namieta nekonanie súdu po odpadnutí prekážky, pre ktorú bolo konanie prerušené pre úplnosť však predkladám chronológiu vo veci vykonaných úkonov od podania návrhu:

- žaloba o určenie zániku pohľadávky bola na tunajšom súde podaná dňa 31. 10. 2005 a sťažovateľ má v konaní procesné postavenie žalovaného.

- súdny poplatok zaplatil žalobca na základe výzvy súdu až dňa 7. 11. 2006...

- dňa 6. 3. 2007 boli zasielané výzvy účastníkom konania a návrh bol zaslaný na vyjadrenie žalovanému.

- dňa 4. 7. 2007 bolo určené pojednávanie na deň 4. 10. 2007.

- na žiadosť právneho zástupcu sťažovateľa bolo pojednávanie odročené na deň 24. 1. 2008.

- na žiadosť žalobcu bolo pojednávanie odročené na 3. 4. 2008.

- dňa 3. 4. 2008 bolo vo veci rozhodnuté.

- dňa 21. 5. 2008 sa žalobca proti rozsudku odvolal.

- dňa 29. 5. 2008 bolo odvolanie zaslané na vyjadrenie sťažovateľovi cestou jeho právneho zástupcu a odvolateľ bol vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie.

- dňa 1. 7. 2008 bol spis predložený na rozhodnutie odvolaciemu Krajskému súdu v Košiciach, ktorý svojím rozhodnutím zo dňa 28. 1. 2009 rozsudok tunajšieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

- po doručení rozhodnutia odvolacieho súdu bol v mesiaci apríl 2009 určený termín pojednávania na deň 22. 6. 2009.

- pojednávanie bolo bez prejednania veci odročené na 17. 8. 2009.

- na žiadosť právneho zástupcu žalobcu bolo pojednávanie odročené na deň 5. 11. 2009.

- pojednávanie sa uskutočnilo a bolo odročené na 11. 1. 2010.

- termín ďalšieho pojednávania bol určený v marci 2010 na 13. 5. 2010.

- dňa 13. 5. 2010 bolo vo veci rozhodnuté.

- dňa 25. 6. 2010 sa žalobca proti rozsudku odvolal.

- dňa 16. 7. 2010 bol právny zástupca sťažovateľa vyzvaný na vyjadrenie sa k podanému odvolaniu, ktoré doručil súdu 2. 8. 2010.

- dňa 10. 8. 2010 bol spis predložený na rozhodnutie Krajskému súdu v Košiciach, na ktorom sa nachádzal do 2. 5. 2012, kedy bol vrátený s rozhodnutím, ktorým bol rozsudok tunajšieho súdu zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie.

- po doručení rozhodnutia odvolacieho súdu bol zákonnou sudkyňou dňa 8. 6. 2012 určený termín pojednávania na deň 19. 7. 2012.

- na základe žiadosti právneho zástupcu sťažovateľa bolo vytýčené pojednávanie odročené na 23. 8. 2012. O odročenie takto určeného pojednávania požiadal právny zástupca žalobcu. Z uvedeného dôvodu bol nový termín pojednávania vytýčený na deň 1. 10. 2012.

- o odročenie pojednávania zo dňa 1. 10. 2012 požiadal právny zástupca sťažovateľa, na základe čoho bolo určené nové pojednávanie na deň 22. 11. 2012. Právny zástupca sťažovateľa požiadal aj o odročenie tohto pojednávania. Vytýčené pojednávanie bolo preto odročené na 29. 11. 2012.

- na tomto pojednávaní (29. 11. 2012) bolo konanie uznesením prerušené do právoplatného skončenia konania vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 12 C 57/2007.

- proti uzneseniu o prerušení konania odvolanie nebolo podané.

- následne konajúca sudkyňa zisťovala stav konania pred Okresným súdom Bratislava I.

- až po zaslanej urgencii bola dňa 1. 10. 2013 doručená odpoveď z Okresného súdu Bratislava I, že konanie je právoplatne skončené dňa 21. 3. 2013, ale spis nie je možné zapožičať z dôvodu podaného dovolania sťažovateľom.

- na základe oznámenej skutočnosti sledoval tunajší súd ukončenie dovolacieho konania, a to výzvou zo dňa 28. 1. 2014.

- elektronickým podaním zo dňa 6. 3. 2014 bolo oznámené, že dovolacie konanie bolo zastavené z dôvodu, že sťažovateľ neuhradil súdny poplatok za podané dovolanie. Uvedené uznesenie však doposiaľ nenadobudlo právoplatnosť.

- dňa 15. 5. 2014 žiadal tunajší súd opäť o zapožičanie predmetného spisu.

- dňa 28. 5. 2014 bola z Okresného súdu Bratislava I doručená odpoveď, že spis nie je možné zapožičať, nakoľko sa nachádza na Krajskom súde v Bratislave z dôvodu podaného odvolania sťažovateľom proti uzneseniu zo dňa 20. 2. 2014 (uznesenie, ktorým bolo dovolacie konanie zastavené).

- ďalšia žiadosť na zapožičanie spisu bola zaslaná 8. 10. 2014.

- dňa 20. 10. 2014 Okresný súd Bratislava I oznámil tunajšiemu súdu, že konanie, ktoré je dôvodom prerušenia konania na tunajšom súde (12 C 57/2007) nie je právoplatne skončené (č. l. 248 spisu).

- dňa 3. 3. 2015 bola preto zasielaná ďalšia výzva na oznámenie stavu predmetného konania a prípadné zapožičanie spisu.

- dňa 12. 3. 2015 bola doručená odpoveď z Okresného súdu Bratislava I, že dané konanie je právoplatne ukončené, v súčasnosti sa vymáha nezaplatený súdny poplatok, spis bude zaslaný po doručení odpovede justičnej pokladnice.

- dňa 7. 4. 2015 bolo vydané uznesenie o pokračovaní v konaní tunajšieho súdu v namietanej právnej veci. Zároveň bol vo veci určený termín pojednávania na deň 18. 6. 2015.

Vzhľadom na vyššie uvedenú chronológiu vo veci vykonaných úkonov je zrejmé, že ani v jednom období trvania sporu sa nevyskytlo dlhodobejšie obdobie nečinnosti, ktoré by bolo zavinené súdnymi osobami tunajšieho súdu. Vo veci bolo dvakrát meritórne rozhodnuté. V dôsledku podaných odvolaní proti rozhodnutiam prvostupňového súdu sa spis opakovane nachádzal na odvolacom Krajskom súde v Košiciach. Obdobia, keď sa spis nachádzal na odvolacom súde, nie som oprávnený žiadnym spôsobom hodnotiť či posudzovať. Zároveň poukazujem na správanie samotného sťažovateľa, ktorého právny

zástupca celkove až štyrikrát požiadal o odročenie vytýčených pojednávaní, a to určených na dni 4. 10. 2007, 19. 7. 2012, 1. 10. 2012 a 22. 11. 2012.

Pokiaľ ide o obdobie po právoplatnosti uznesenia o prerušení konania, je pravdou, že konanie Okresného súdu Bratislava I, ktoré bolo dôvodom prerušenia konania na tunajšom súde, bolo právoplatne (meritórne) ukončené v mesiaci marec 2013, sťažovateľ však podal v danom konaní dovolanie, ktoré mohlo znamenať zrušenie rozhodnutia prvostupňového, resp. odvolacieho súdu, preto bolo nutné vyčkať na rozhodnutie dovolacieho súdu. Z obsahu spisu vyplýva, že tunajší súd žiadal priebežné správy o ukončení konania (právoplatnosti rozhodnutia) a dovolacieho konania, opakovane žiadal tiež o zapožičanie súvisiaceho spisu, ktorý je pre ďalšie konanie nevyhnutný. O uvedených skutočnostiach mal sťažovateľ možnosť presvedčiť sa nahliadnutím do príslušného spisu.

Ešte dňa 12. 3. 2015 oznámil dožiadaný súd nemožnosť zapožičania predmetného spisu vzhľadom na vyššie uvedené dôvody. Bezprostredne po jeho doručení bolo vydané uznesenie o pokračovaní v konaní a vo veci bol určený termín pojednávania.

Zároveň si dovoľujem uviesť, že sťažovateľ ani nevyčerpal všetky prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základného práva účinne poskytuje, keď nevyužil zákonnú možnosť a nepodal sťažnosť na prieťahy v konaní predsedovi súdu. V spise sa dokonca nenachádza ani jediná urgencia na pokračovanie v konaní zo strany sťažovateľa, ani jeho žiadosť o pokračovanie v konaní, keďže podľa jeho názoru dôvod prerušenia konania odpadol. Sťažovateľ bez využitia uvedených možností podal sťažnosť ústavnému súdu.“

Predseda okresného súdu vo svojom stanovisku súčasne uviedol, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

Sťažovateľ vo svojom stanovisku k vyjadreniu okresného súdu z 15. júna 2015 (doručenom ústavnému súdu 15. júna 2015) uviedol, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania vo veci prijatej sťažnosti.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde a upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Predmetom namietaného konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 39 C 110/2005, ktoré začalo v roku 2005, je rozhodovanie o žalobe o určenie zániku pohľadávky. V označenom konaní okresného súdu sťažovateľ vystupuje v procesnom postavení žalovaného. Podľa názoru ústavného súdu ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a ktorá nevykazuje znaky právnej ani faktickej zložitosti – nijaké skutočnosti nemôžu ospravedlniť doterajšiu dĺžku napadnutého konania (konanie trvá takmer desať rokov) bez vydania právoplatného rozhodnutia vo veci samej

(dve rozhodnutia vo veci boli odvolacím súdom zrušené a vrátené okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie).

2. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd zastáva názor, že správanie sťažovateľa ako žalovaného v napadnutom konaní malo čiastočný vplyv na doterajšiu dĺžku konania, predovšetkým v súvislosti s jeho žiadosťami o odročenie pojednávania okresného súdu nariadených na 4. október 2010, 19. júl 2012, 1. október 2012 a 22. november 2012, čo ústavný súd zohľadnil pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup samotného okresného súdu v konaní, ktoré začalo v roku 2010.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže dôjsť nielen neodôvodnenou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania v primeranom čase (m. m. napr. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Z predloženého spisu, zo sťažnosti, ako aj z vyjadrenia predsedu okresného súdu ústavný súd zistil, že okresnému súdu bola 31. októbra 2005 predložená žaloba o určenie zániku pohľadávky, ktorá bola vedená okresným súdom pod sp. zn. 39 C 110/2005.

Okresný súd počas rokov 2005 – 2006 vykonal viacero procesných úkonov. V ďalšom období nariadil celkovo 12 pojednávania (4. október 2007, 24. január 2008, 3. apríl 2008, 22. jún 2009, 17. august 2009, 5. november 2009, 11. január 2010, 13. máj 2010, 2. máj 2012, 19. júl 2012, 23. august 2012, 29. november 2012).

Okresný súd na pojednávaní 3. apríla 2008 vyhlásil rozsudok č. k. 39 C 110/2005-68, ktorým návrh žalobcu zamietol. Žalobca podal 21. mája 2008 odvolanie proti označenému rozsudku okresného súdu. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 4 Co 173/2008-81 zrušil označený rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd na pojednávaní 13. mája 2010 vyhlásil rozsudok č. k. 39 C 110/05-141, v ktorom nepripustil zmenu návrhu na začatie konania, návrh žalobcu zamietol a určil, že záložné právo k nehnuteľnosti zriadené 29. júla 2003 zaniklo. Žalobca podal 25. júna 2010 proti označenému rozsudku odvolanie krajskému súdu. Krajský súd zrušil označený rozsudok okresného súdu okrem výroku, ktorým okresný súd nepripustil zmenu návrhu na začatie konania.

Okresný súd ďalej uznesením č. k. 39 C 110/2005-233 z 29. novembra 2012 prerušil konanie do právoplatného skončenia súvisiaceho konania vo veci Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 12 C 57/2007. Uznesením č. k. 39 C 110/2005-253 zo 7. apríla 2015 rozhodol, že v namietanom konaní o určenie zániku pohľadávky sa pokračuje.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. IV. ÚS 260/04, IV. ÚS 127/08, IV. ÚS 155/09, IV. ÚS 82/2010), vychádzajúc predovšetkým zo samotnej dĺžky napadnutého konania takmer 10 rokov (s prihliadnutím na to, že napadnuté konanie bolo dva a pol roka prerušené), ale aj z jeho doterajšieho priebehu (neefektívne konanie okresného súdu), uzavrel, že v namietanom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 39 C 110/2005 bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy bolo postupom okresného súdu porušené, prikázal mu, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 39 C 110/2005 konal bez zbytočných prieťahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ sa domáha priznania finančného zadosťučinenia 10 000 €, ktoré odôvodňuje takto:

„Takto uplatnenú sumu primeraného finančného zadosťučinenia odôvodňujem tým, že súdy svojím postupom mi spôsobili nielen materiálnu, ale aj nemateriálnu ujmu.“

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného

zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 39 C 110/2005 deväť a pol roka, berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci sťažovateľa nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 4 000 € sťažovateľovi za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. Jurajom Gavalčinom. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2013, ktorá bola 804 €. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3 a § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Úhrada za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2014, a to za každý úkon po 130,16 €, t. j. spolu 260,32 €, predstavuje spolu s režijným paušálom 2 x 7,81 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) celkovú sumu 275,94 €. Za tretí úkon úradu trov konania sťažovateľovi nepriznal, pretože podľa jeho názoru tento úkon neprispel k ďalšiemu objasneniu veci.

Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2015